

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและปัจจัยในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และเพื่อนำเสนอรูปแบบของกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้สำหรับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จึงเป็นการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจต่อปรากฏการณ์ (Phenomenon) ทางสังคม ได้แก่ “กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้” เพื่อตอบคำถามของการวิจัย (Research Question) ว่าปรากฏการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นภายใต้ปัจจัยอะไรบ้าง และนำเสนอรูปแบบของกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้สำหรับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวม โดยการประยุกต์ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

3.1 ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดและตรวจสอบกรอบแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและปัจจัยในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์รูปแบบและปัจจัยในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้สำหรับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอรูปแบบของกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

3.2.1 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดและตรวจสอบกรอบแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและปัจจัยในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบและปัจจัยในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

3.2.1.2 ร่างกรอบแนวคิดที่จะใช้ในการวิจัย

3.2.1.3 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครอบคลุมและความถูกต้องของกรอบแนวคิดในการวิจัย

การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มที่ 1

การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นการเลือกแบบเจาะจง โดยผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิไว้ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในการทำงานด้านเครือข่ายการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หรือการพัฒนาองค์กรชุมชนมากกว่า 5 ปี
- (2) เป็นผู้ที่มีบทบาทนำในการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาและวัฒนธรรม
- (3) เป็นผู้ที่มีบทบาททางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องเครือข่ายการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรชุมชน เช่น มีผลงานวิจัย ตำรา การเข้าร่วมประชุม/สัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทในระดับประเทศ/ระดับโลก

ผู้ทรงคุณวุฒิที่จะได้รับการคัดเลือกตามเกณฑ์ดังกล่าวมีจำนวน 5 ท่านดังต่อไปนี้

(1) ดร.นันทสาร ตีตลับ

- ผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ หัวหน้า
- คณะทำงานโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการเรียนรู้

(2) อาจารย์วิชิต นันทสุวรรณ

- คณะทำงานโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการเรียนรู้
- ผู้อำนวยการมูลนิธิหมู่บ้าน ผู้เชี่ยวชาญด้านองค์กรชุมชน

(3) อาจารย์สามารถ จันทร์สุรย์

- คณะทำงานโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการเรียนรู้
- ผู้เชี่ยวชาญเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายการเรียนรู้ และวัฒนธรรม

(4) อาจารย์ประทีป อินแสง

- ที่ปรึกษากลุ่มฮักเมืองน่าน ผู้ประสานงานโครงการโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการเรียนรู้ (ภาคเหนือ)
- ผู้เชี่ยวชาญด้านองค์กรชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

(5) อาจารย์อานงค์ แรกพินิจ

- คณะทำงานโครงการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชนในการจัดการศึกษา
- รองผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา จังหวัดสงขลา
- ผู้เชี่ยวชาญเรื่ององค์กรชุมชน

3.2.2 ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์รูปแบบและปัจจัยในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นการวิจัยภาคสนามโดยประยุกต์ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.2.1 การคัดเลือกกรณีศึกษา

3.2.2.2 วิธีการวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.2.5 การตรวจสอบข้อมูล

3.2.2.1 การคัดเลือกกรณีศึกษา

(1) การกำหนดพื้นที่ที่จะศึกษา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเครือข่ายการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขตภาคเหนือตอนบน และได้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ที่จะศึกษาโดยพิจารณาจากพื้นที่ที่มีการจัดตั้งองค์กรชุมชนในลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้ดังเกณฑ์ต่อไปนี้

(1.1) เกณฑ์ด้านองค์กรชุมชน

เป็นกลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป รวมตัวกันเพื่อทำหน้าที่ในการดูแลรักษาจัดการป่าไม้ของชุมชน มีการแบ่งหน้าที่ กำหนดกฎเกณฑ์/ข้อตกลงร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งอาจเป็นองค์กรที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ

(1.2) เกณฑ์ด้านทรัพยากรป่าไม้และพื้นที่ของชุมชน

เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ได้แก่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน พะเยา เชียงใหม่ ลำพูน น่าน ลำปาง และแพร่ ลักษณะของป่าในชุมชนเป็นป่าภูเขา ป่าต้นน้ำลำธาร หรือป่าวัดป่า ขนาดของป่าเป็นป่าขนาดใหญ่มีสภาพสมบูรณ์มากหรืออย่างน้อยไม่มีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรมตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ.2532 ที่

ได้กำหนดไว้ว่า ป่าเสื่อมโทรมต้องมีสภาพเป็นป่าที่ไม่มีไม้ที่มีลักษณะสมบูรณ์เหลืออยู่เป็นส่วนใหญ่ และป่านั้นยากที่จะกลับฟื้นคืนได้ตามธรรมชาติโดยมีไม้ขนาดความโตวัดโดยรอบลำต้นตรงที่สูง 130 เซนติเมตร ตั้งแต่ 50-100 เซนติเมตร ขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ ไม่เกินไร่ละ 8 ต้น หรือไม้ขนาดความโตเกิน 100 เมตร ขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละ 2 ต้น (ประมุข เพชรสว่าง, 2534)

(1.3) การคัดเลือกเครือข่ายการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่จะศึกษา

ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตามรายชื่อในข้อ 1. คัดเลือกองค์กรชุมชนที่จัดเครือข่ายการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านเสนอรายชื่อองค์กรชุมชนประเภทองค์กรเชิงวัฒนธรรมและองค์กรชุมชนเชิงวัตถุประสงค์ แล้วจึงคัดเลือกองค์กรชุมชนประเภทละ 2 แห่ง รวมเป็น 4 แห่ง เพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการศึกษาค้างนี้

ประเภทขององค์กรชุมชน	ชื่อองค์กรชุมชน	พื้นที่เครือข่ายการเรียนรู้
องค์กรเชิงวัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none"> • กลุ่มฮักเมืองน่าน • กลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำแม่วาง 	<ul style="list-style-type: none"> • จังหวัดน่าน • ลุ่มน้ำแม่วาง กิ่งอ. แม่วาง จ. เชียงใหม่
องค์กรเชิงวัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> • องค์กรชุมชนอนุรักษ์ลุ่มน้ำแม่จัน-แม่สะลอง • องค์กรชุมชนบ้านป่านอก 	<ul style="list-style-type: none"> • ลุ่มน้ำแม่จัน-แม่สะลอง ตำบลป่าดิ่ง อ. แม่จัน และตำบลแม่สะลองนอก กิ่งอ.แม่ฟ้าหลวง จ. เชียงราย • ตำบลแม่ทา กิ่ง อ. แม่ฮอน จ. เชียงใหม่

ซึ่งต่อไปนี้ เมื่อผู้วิจัยกล่าวถึงเครือข่ายการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ขององค์กรชุมชนทั้ง 4 แห่ง ผู้วิจัยจะเรียกว่า

- เครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มฮักเมืองน่าน
- เครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำแม่วาง
- เครือข่ายการเรียนรู้ขององค์กรชุมชนอนุรักษ์ลุ่มน้ำแม่จัน-แม่สะลอง

• **เครือข่ายการเรียนรู้ขององค์กรชุมชนบ้านป่านอ**

3.2.2.2 วิธีการวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- (1) กำหนดหน่วยในการจัดเก็บข้อมูล
- (2) กำหนดวิธีการวิจัย
- (3) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) กำหนดหน่วยในการจัดเก็บข้อมูล (เพื่อการวิเคราะห์)

การกำหนดหน่วยในการจัดเก็บข้อมูล เน้นความครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และรูปแบบของกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ดังกล่าว ซึ่งหน่วยในการจัดเก็บข้อมูลนี้ได้จากแนวคิดการศึกษาในวิถีชุมชนและการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ประกอบกับการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยในการจัดเก็บข้อมูลกรณีศึกษา 4 พื้นที่ในชั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยและรูปแบบในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่

ประเด็น	หน่วยในการจัดเก็บข้อมูล
1. องค์ประกอบในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	1.1 คน 1.2 ความรู้ 1.3 ทรัพยากร 1.4 กระบวนการเรียนรู้
2. รูปแบบในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	2.1 ความสัมพันธ์ระหว่าง 2.1.1 คนกับคน 2.1.2 คนกับกลุ่ม 2.1.3 กลุ่มกับกลุ่ม
3. รูปแบบของกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้	3.1 พัฒนาการของรูปแบบในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ 3.2 ขั้นตอนในกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ได้แก่ 3.2.1 การเกิดเครือข่ายการเรียนรู้ 3.2.2 การประสานเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ 3.2.3 การขยายเครือข่ายการเรียนรู้ 3.2.4 การดำรงอยู่ของเครือข่ายการเรียนรู้

(2) กำหนดวิธีการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) การสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) โดยเน้นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนที่ชุมชน ข้อมูลที่หน่วยงานต่าง ๆ รวบรวมไว้เกี่ยวกับกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ขององค์กรชุมชน การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก และผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ที่ได้คัดเลือกเพื่อศึกษามีจำนวน 4 ท่าน ดังต่อไปนี้

เครือข่ายการเรียนรู้	ผู้ให้ข้อมูล	ตำแหน่ง
1. กลุ่มฮักเมืองน่าน	1. นายประทีป อินแสง	● ที่ปรึกษากลุ่ม
2. กลุ่มอนุรักษ์กลุ่มน้ำแม่วาง	2. พ่อหลวงจอนิ โอโคโน	● ผู้นำกลุ่ม
3. องค์กรชุมชนอนุรักษ์กลุ่มน้ำแม่จัน-แม่สะลอง	3. นางเดือนใจ คีเทศน์	● ที่ปรึกษาองค์กร
4. องค์กรชุมชนบ้านป่านอด	4. กำนันอนันต์ ดวงแก้วเรือน	● ผู้นำองค์กร

การสัมภาษณ์ในขั้นตอนนี้ เป็นการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเครือข่ายการเรียนรู้องค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้ในเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก คือ คน ความรู้ ทรัพยากร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ประเด็นต่อไปนี้

- 1) การเกิดเครือข่ายการเรียนรู้
- 2) การประสานเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้
- 3) การขยายเครือข่ายการเรียนรู้
- 4) การดำรงอยู่ของเครือข่ายการเรียนรู้

การสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) เป็นการสัมภาษณ์ในประเด็นกรอบคำถามตามที่กำหนดไว้ ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ในขั้นตอนนี้ จำนวนประมาณ 5-10 คน ได้แก่

- (1) สมาชิกกลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้แห่งละประมาณ 5-10 คน
- (2) สมาชิกของหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

ได้แก่

1) กรณีเครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มอนุรักษ์กลุ่มน้ำแม่จัน-แม่สะลอง ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาชุมชนในเขตภูเขา (พชก.)

2) กรณีเครือข่ายการเรียนรู้ขององค์กรชุมชนบ้านป่านอด ได้แก่ สมาชิกสภาตำบล

3) กรณีเครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มอนุรักษ์กลุ่มน้ำแม่วาง ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่สมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขาในประเทศไทย (ศ.ว.ท.)

ประเด็นในการสัมภาษณ์เหมือนกับผู้ให้ข้อมูลหลัก แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ทั้ง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสัมภาษณ์กลุ่มรายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก.

การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) เป็นการศึกษาข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับกิจกรรมและการร่วมกิจกรรมของสมาชิกเครือข่ายการเรียนรู้ในพิธีบวชป่า โครงการบวชป่าชุมชน 50 ล้านต้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองราชย์ครบ 50 ปี

ประเด็นหลักที่ใช้ในการเก็บข้อมูลโดยการสังเกต มีดังนี้

(1) การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเน้นโครงสร้างและบทบาทของกลุ่มที่เข้าร่วมในพิธีบวชป่า โครงการบวชป่าชุมชน 50 ล้านต้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองราชย์ครบ 50 ปี ในแต่ละพื้นที่ที่กรณีศึกษา เช่น

- 1) ปริมาณของผู้เข้าร่วม (โดยประมาณ)
- 2) จำนวนกลุ่มที่เข้าร่วม
- 3) บทบาทของกลุ่มที่เข้าร่วม (กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน ภาคีต่าง ๆ)
- 4) ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม/ภายในกลุ่ม

(2) กิจกรรมการถ่ายทอดเรียนรู้ เช่น

- 1) ใครเป็นผู้ถ่ายทอด ใครเป็นผู้นำกิจกรรมการเรียนรู้
- 2) เนื้อหาที่ถ่ายทอด เรียนรู้
- 3) รูปแบบ วิธีการถ่ายทอด/เรียนรู้
- 4) พิธีกรรม ทั้งที่เป็นเฉพาะกลุ่ม/เผ่า เช่น พิธีกรรมของเผ่าลือซอ อาข่า เป็นต้น กับพิธีกรรมรวม ได้แก่ พิธีบวชป่า เป็นต้น

3.2.2.4 การศึกษาเอกสาร

ผู้วิจัยศึกษารวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกพื้นที่ที่ศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลในประเด็นเดียวกับข้อ (2.1)

เอกสารที่รวบรวมเพื่อใช้ในการศึกษาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น รายละเอียดปรากฏอยู่ในภาคผนวก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

แบบสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ

แบบสังเกต

แบบสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ เพื่อใช้เก็บข้อมูลภาคสนามเป็นการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) และการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) ได้ดำเนินการ ดังนี้

(1) นำหน่วยในการจัดเก็บข้อมูลมาใช้เป็นหลักในการกำหนด ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

(2) สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลตามประเด็นที่ กำหนด

(3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์กับหน่วยในการเก็บ ข้อมูลและให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์จริง

(4) พะทำการสัมภาษณ์ หากพบประเด็นที่เกี่ยวข้องจะทำการ ปรับปรุงข้อคำถามเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการ

แบบสังเกต เพื่อใช้เก็บข้อมูลภาคสนามในขณะร่วมกิจกรรมบวชป่า โครงการบวชป่าชุมชน 50 ล้านต้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองราชย์ครบ 50 ปี ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

(1) นำหน่วยในการจัดเก็บข้อมูลมาใช้เป็นหลักในการกำหนด ประเด็นในการสังเกต ทั้งนี้โดยอาศัยแนวทางการแยกประเภทของการสังเกต 6 ประเภทหรือกลุ่ม (Lofland, 1971 อ้างใน สุภางค์ จันทวานิช, ม.ป.ป.) คือ

1) การกระทำ (acts) คือ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ หรือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ไม่ยาวนานหรือต่อเนื่อง

2) กิจกรรม (activities) คือ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ หรือขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรมที่เกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่อง และมีความผูกพันกับบุคคล บางคนหรือบางกลุ่ม

3) ความหมาย (meanings) คือ การที่บุคคลอธิบาย หรือสื่อสาร หรือให้ความหมายเกี่ยวกับการกระทำ และ/หรือกิจกรรมอาจเป็นการให้ความหมาย ในลักษณะเกี่ยวกับโลกทัศน์ ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐาน

4) ความสัมพันธ์ (relationship) คือ ความเกี่ยวโยง ระหว่างบุคคลหลาย ๆ คนในสังคมที่ศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง อาจเป็นรูปแบบของการเข้า กันได้หรือความขัดแย้งก็ได้

5) การมีส่วนร่วมในกิจกรรม (participation) คือ การที่ บุคคลมีความผูกพันและเข้าร่วมกิจกรรม หรือมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้น

6) สภาพสังคม (setting) คือ สถานการณ์หรือสภาพ
 การณ์ที่การกระทำหรือกิจกรรมที่ทำการศึกษาก่ออยู่

(2) รูปแบบสังเกตโดยเน้นประเด็นหลัก 3 ประเด็น ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยสังเกตกลุ่มที่เข้า
 ร่วม จำนวน ขนาด ประเภท และบทบาทของแต่ละกลุ่ม ระดับการเข้าร่วม เป็นต้น
- 2) กิจกรรมการถ่ายทอดเรียนรู้ โดยเน้นผู้ถ่ายทอด ผู้รับ
 การถ่ายทอด ผู้นำกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาสาระและวิธีการถ่ายทอดเรียนรู้ เช่น การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประชุมกลุ่มย่อย เป็นต้น
- 3) พิธีกรรม โดยเน้นพิธีกรรมเฉพาะกลุ่ม/เผ่า และ
 พิธีกรรมรวม ได้แก่ พิธีกรรมของชาวเขาแต่ละเผ่า และพิธีสงฆ์กับพิธีบวชป่า เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการบันทึกข้อมูลโดยการใช้เครื่องมืออื่น ๆ เช่น เครื่องบันทึกเสียง วิดีโอ และถ่ายภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยตนเอง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการควบคู่ไปกับการเก็บรวบรวมข้อมูลของโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลหลักในพื้นที่ที่ศึกษา

รายละเอียดของการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละพื้นที่มีดังนี้

(1) เครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มอัครเมืองน่าน ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2539 - สิงหาคม พ.ศ.2540 โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1) ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 1 คน ได้แก่ นายประทีป อินแสง ที่ปรึกษากลุ่มอัครเมืองน่าน สัมภาษณ์ครั้งแรกเมื่อวันที่ 23-26 กรกฎาคม พ.ศ.2540 และซักถามประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนเป็นระยะจนถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ.2540 ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญอีก 2 คน ได้แก่ พระครูพิทักษ์นันทคุณ ประธานกลุ่มอัครเมืองน่าน และนายตำรวจ ผักผล ผู้จัดการสำนักงานกลุ่มอัครเมือง สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8-9 มีนาคม พ.ศ.2540

2) ใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มกับผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน ได้แก่

1. นายสถาพร สมศักดิ์	สมาชิกกลุ่มฮักเมืองน่าน
2. นายปิ่น อินทลี	สมาชิกกลุ่มฮักเมืองน่าน
ประธานกลุ่มบ้านหลวงหวงป่า
3. นายอรุณ ปัญญา	สมาชิกกลุ่มฮักเมืองน่าน
4. ผู้ใหญ่ทา พันธุ์ธา	สมาชิกกลุ่มฮักเมืองน่าน ผู้ใหญ่บ้านกิวม่วง
5. นายชูศักดิ์ หาดพรหม	สมาชิกกลุ่มฮักเมืองน่าน
ผู้รู้ท้องถิ่นเรื่องเกษตรกรรมทางเลือก
6. นายสวน แปงไชย	สมาชิกกลุ่มฮักเมืองน่าน
7. นายทองผล มหาวงศ์นันท์	สมาชิกกลุ่มฮักเมืองน่าน
ผู้รู้ท้องถิ่นเรื่องการทำไร่นาสผสมผสาน
ตัวแทนองค์กรชาวบ้านฝ่ายชาย
8. นายธนู ผลบุญ	ที่ปรึกษากลุ่มฮักเมืองน่าน
9. นางบุญมา ผัดผล	ที่ปรึกษากลุ่มฮักเมืองน่าน
หัวหน้ากลุ่มออมทรัพย์บ้านหาดเค็ด
10. นางสาวอนงค์ ผัดผล	ผู้นำกลุ่มเยาวชนชมรมอนุรักษ์
พิชพรรณพื้นบ้านจังหวัดน่าน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเมื่อวันที่ 8-9 มีนาคม พ.ศ. 2540 ณ บ้าน
ของนางสาวอนงค์ ผัดผล กลุ่มผู้นำเยาวชนบ้านหาดเค็ด

(1) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมบวชป่าชุมชนของบ้าน
หาดเค็ด เมื่อวันที่ 8-9 มีนาคม พ.ศ. 2540 ระยะเวลา 2 วัน

(2) ใช้วิธีศึกษารวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายการ
เรียนรู้ของกลุ่มฮักเมืองน่านทั้งในและนอกพื้นที่ที่ศึกษา ตามประเด็นที่กำหนดไว้ ระยะเวลาตั้งแต่
เดือนตุลาคม พ.ศ. 2539 - เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2540

(2) เครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำแม่วาง ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม - เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2540 โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 2 คน ได้แก่ พ่อหลวงจอนิ ไช้โคธา ผู้นำกลุ่ม เมื่อวันที่ 23-27 มกราคม พ.ศ. 2540 และวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2540 และนายเนจัน เนอะปอแต่ ประธานกรรมการลุ่มน้ำแม่วาง เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540

2) ใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มกับผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 คน ได้แก่

1. นายประเสริฐ ตระการศุภผล	ผู้อำนวยการสมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขาในประเทศไทย (IMPECT Association)
2. นางสาวอัญชลี ผลเกลี้ยง	เจ้าหน้าที่สมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขาในประเทศไทย (IMPECT Association)
3. นางริมุ ไช้โคธา	ผู้นำกลุ่มสตรีบ้านหนองเต่า
4. นายพฤ ไช้โคธา	ผู้นำกลุ่มเยาวชนบ้านหนองเต่า
5. นายโต้ง แซ่ผ่าง	รองประธานกรรมการลุ่มน้ำแม่วาง

สัมภาษณ์กลุ่มเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 ณ บ้านพ่อหลวงจอนิ ไช้โคธา ผู้นำกลุ่ม

3) การสังเกตแบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมบวชป่าชุมชน ในงานพิธีบวชป่าต้นไม้ต้นที่ 50 ล้าน เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองราชย์เป็นปีที่ 50 ในวันที่ 8-9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 ณ บ้านหนองเต่า หมู่ที่ 4 ต.แม่วิน กิ่ง อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่

4) ใช้วิธีการศึกษา รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำแม่วาง ตามประเด็นที่กำหนดไว้ ระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม - สิงหาคม พ.ศ. 2540

(3) เครือข่ายการเรียนรู้ขององค์กรชุมชนอนุรักษ์กลุ่มน้ำแม่จัน-แม่สะลอง ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน-กันยายน พ.ศ. 2539 โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 1 คน ได้แก่ นางเตือนใจ ดีเทศน์ ที่ปรึกษากลุ่มและผู้อำนวยการมูลนิธิพัฒนาชุมชนในเขตภูเขา เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2540 และผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ 10 คน ระหว่างเดือนพฤษภาคม - กันยายน พ.ศ. 2540 ได้แก่

1. นางสาวจุฑามาศ ราชประสิทธิ์	เจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาชุมชนในเขตภูเขา
2. นางสาววนิดา อยู่ประพัฒน์	เจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาชุมชนในเขตภูเขา
3. นายชกกล พึ่งผู้	ผู้ใหญ่วัยบ้านป่าคาสุขใจ
4. นายสมเกียรติ เขื่อนเขียวสา	เจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาชุมชนในเขตภูเขา
5. นายหล่อคู่ หม่อโฮคู่	เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในเขตภูเขา
6. นายจะกอ แอแตะ	กลุ่มเยาวชนอนุรักษ์กลุ่มน้ำแม่จัน - แม่สะลอง
7. นายทรวง วงศ์นำ	ผู้ใหญ่วัยบ้านจะกอนะ ผู้นำกลุ่ม
8. นางศรีนวล สุวรรณไฉ	พัฒนากรกิ่ง อ.แม่ฟ้าหลวง
9. นายอิศรพงศ์ กุลไทย	ครูโรงเรียนบ้านรวมใจ อ.แม่จัน จ.เชียงราย
10. นายอาพี ละไ้	ผู้ช่วยนักวิจัย ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (นักวิจัยในพื้นที่)
	เจ้าหน้าที่สมาคมเพื่อการศึกษาและ
	วัฒนธรรมอาข่า

2) การสังเกตแบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมบวชป่าชุมชนในโครงการบวชป่า 50 ล้านตัน เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองราชย์ครบ 50 ปี เมื่อวันที่ 5-6 กันยายน พ.ศ. 2539 ณ หมู่บ้านรวมใจ ต.ป่าตึง อ.แม่จัน จ.เชียงราย

3) ใช้วิธีศึกษา รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ขององค์กรชุมชนอนุรักษ์กลุ่มน้ำแม่จัน-แม่สะลอง ทั้งในและนอกพื้นที่ที่ศึกษา ตามประเด็นที่กำหนดไว้ ระยะเวลาตั้งแต่เดือนเมษายน-กันยายน พ.ศ. 2539

(4) เครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชนบ้านป่านอด ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-สิงหาคม พ.ศ. 2540 โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 1 คน ได้แก่ กำนันอนันต์ ดวงแก้วเรือน ผู้นำกลุ่ม เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 และซักถามประเด็นที่ยังไม่ชัดเจนเป็นระยะจนถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2540

2) ใช้วิธีการสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 8 คน เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2540 ได้แก่

1. กำนันอนันต์ ดวงแก้วเรือน	กำนันตำบลแม่ทา ผู้นำชุมชน
2. นายนิคม ชัยวรรณ	นักพัฒนาเอกชน โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน
3. นายประพัฒน์ อภัยมุก	ชาวบ้านป่านอด ผู้รู้เรื่องไร่สวนผสม
4. นายไสว พรหมนอก	ชาวบ้านป่านอด ผู้รู้เรื่องผักปลอดสารพิษ
5. นายจรัส ผัดตูป	ชาวบ้านตำบลแม่ทา ผู้ริเริ่มการเกษตรแบบยั่งยืน
6. นายพนมกร นามจันทร์	ชาวบ้านป่านอด ผู้รู้เรื่องผักปลอดสารพิษ
7. นายอลงกรณ์ นามจันทร์	อาสาสมัครแกนนำเกษตรทางเลือก
8. นายบุญชู ขาปิ่น	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านป่านอด

3) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชนบ้านป่านอดทั้งในและนอกพื้นที่ศึกษา ตามประเด็นที่กำหนดไว้ ระยะเวลาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-สิงหาคม พ.ศ. 2540

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของข้อมูลแต่ละประเภทที่ได้เก็บรวบรวมไว้ การบรรยายเชิงพรรณนา เพื่อให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การตรวจสอบข้อมูล

ใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูลและตัวบุคคลเป็นหลักดังนี้

- 1) ด้านข้อมูล ใช้การรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร
- 2) ด้านบุคคล ใช้การรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันจากบุคคลหลายคน ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3. การนำเสนอและตรวจสอบรูปแบบของกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้สำหรับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ผู้วิจัยวิเคราะห์รูปแบบของกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้สำหรับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้จากข้อมูลที่รวบรวมได้ในขั้นตอนที่ 2 แล้วนำเสนอรูปแบบดังกล่าวให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Judgement) ตรวจสอบ โดยแบ่งผู้ทรงคุณวุฒิเป็น 2 กลุ่มดังนี้

- กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ตรงที่ได้รับการคัดเลือกในขั้นตอนที่ 1 จำนวน 5 ท่าน
- กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับเครือข่ายการเรียนรู้ จำนวน 20 คน ได้แก่

1. ศาสตราจารย์ ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง	มูลนิธิภูมิปัญญา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตรกร ตั้งเกษมสุข	สถาบันราชภัฏอุดรธานี
3. ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข้มเฉลิม	สวนวนเกษตร
4. นางสาวสิริมาศ วัฒนะโชติ	สมาคมธนาคารไทย
5. นายเรวัต กระบวนรัตน์	บริษัทเอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
6. นายวิศิษฐ์ ชูวงษ์	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด
7. นายอภิรมย์ เกียรติพิริยธรรม	สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
8. นางเบญจมาศ ศิริภัทร	สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา
9. นายพิทยา ว่องกุล	นักวิจัยอิสระ
10. นายอรรถพล วงศ์วิชัย	สถาบันราชภัฏลำปาง
11. นายเกษม แอ้มศิริ	อาจารย์โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน
12. นายทรงจิต พูนลาภ	สถาบันราชภัฏพระนคร

13. นายพิสิฐ นาครำไพ	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ
14. นายวิจิต ชีเชิญ	กรมพลศึกษา
15. นางเพ็ญจิต โยสีดา	กรมการศึกษานอกโรงเรียน
16. นางสาววันทนี ม่วงบุญ	กรมศิลปากร
17. นางสาวสุนีย์ พิเชษฐกิจ	กรมอาชีวศึกษา
18. นางเรณู โกศินานนท์	กรมสามัญศึกษา
19. นางสาวภา ไพทยวัฒน์	สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับ มัธยมศึกษา
20. นางไพเราะ มีบางยาง	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับ ประถมศึกษา

สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณาการปรับปรุงรูปแบบ ของกระบวนการสร้างเครือข่ายการ เรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้นั้น ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์พิจารณาประเด็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 กลุ่ม หากความเห็นที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์ตรงดังกล่าวเห็นด้วยมากกว่าครึ่ง หนึ่ง ผู้วิจัยจะนำเสนอเป็นรูปแบบของกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ หากไม่ได้รับการเห็นด้วยและมีข้อเสนอแนะให้แก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมใน ประเด็นเดียวกันและเสนอแนะเหมือนกัน หรือมากกว่าครึ่งหนึ่งของข้อเสนอมีความเหมือนกัน ผู้ วิจัยจะทำการแก้ไขปรับปรุง หรือเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะ และนำเสนอผลของการนำเสนอรูป แบบของกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่นำเสนอต่อผู้ทรง คุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์ตรงทั้ง 2 กลุ่ม ได้รับความเห็นชอบและข้อเสนอแนะซึ่งได้แก้ไข ปรับปรุงและนำเสนอไว้ในบทที่ 6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ แสดงวิธีการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย และการตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูล

กรณีศึกษา	วิธีการเก็บข้อมูล	ระยะเวลา ในการเก็บข้อมูล	เครื่องมือ
เครือข่ายการเรียนรู้ ของกลุ่มอัยกเมื่องน่าน	<ul style="list-style-type: none"> - การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กับผู้ให้ข้อมูลหลัก - การสัมภาษณ์กลุ่ม - การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม - การศึกษาเอกสาร 	<p>(ต.ค.39 - ต.ค.40)</p> <p>เริ่ม 23-26 ก.ค.39 - ต.ค.40</p> <p>8-9 มี.ค.40</p> <p>8-9 มี.ค.40</p> <p>เริ่ม ต.ค.39 - ต.ค.40</p>	<p>แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ</p> <p>แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ</p> <p>แบบสังเกต</p> <p>แบบวิเคราะห์</p>
เครือข่ายการเรียนรู้ ของกลุ่มอนุรักษ์ลุ่ม น้ำแม่วาง	<ul style="list-style-type: none"> - การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กับผู้ให้ข้อมูลหลัก - การสัมภาษณ์กลุ่ม - การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม - การศึกษาเอกสาร 	<p>(ม.ค.- ต.ค.40)</p> <p>23-27 ม.ค.40, 9 ก.พ.40</p> <p>9 ก.พ.40</p> <p>8-9 ก.พ.40</p> <p>ม.ค.- ต.ค.40</p>	<p>แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ</p> <p>แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ</p> <p>แบบสังเกต</p> <p>แบบวิเคราะห์</p>
เครือข่ายการเรียนรู้ ขององค์กรชุมชน อนุรักษ์ลุ่มน้ำแม่จัน- แม่สะลอง	<ul style="list-style-type: none"> - การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก - การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม - การศึกษาเอกสาร 	<p>(เม.ย.- ก.ย.39)</p> <p>19-31 ก.ค.39, 7-15 ต.ค.39,</p> <p>22-25 ต.ค.39, 5-7 ก.ย.39</p> <p>5-6 ก.ย.39</p> <p>เม.ย.- ก.ย.40</p>	<p>แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ</p> <p>แบบสังเกต</p> <p>แบบวิเคราะห์</p>
เครือข่ายการเรียนรู้ ขององค์กรชุมชนบ้าน ปานอก	<ul style="list-style-type: none"> - การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กับผู้ให้ข้อมูลหลัก - การสัมภาษณ์กลุ่ม - การศึกษาเอกสาร 	<p>(ก.พ.- ต.ค.40)</p> <p>เริ่ม 9 ก.พ.- ต.ค.40</p> <p>8-9 ก.พ.40</p> <p>ก.พ.- ต.ค.40</p>	<p>แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ</p> <p>แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ</p> <p>แบบวิเคราะห์</p>

ตารางที่ แสดงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อรูปแบบของกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิชุดที่ 1 (5 ท่าน)

รายชื่อ	ความคิดเห็นต่อรูปแบบของกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้		
	ครั้งที่ 1 (27 มิ.ย. 40)	ครั้งที่ 2 (20 ส.ค. 40)	ครั้งที่ 3 (22 ส.ค.40)
1. ดร.นันทสาร สิตถ์	/	/	/
2. นายสามารถ จันทร์สุรย์	/	/	/
3. นายวิเชิต นันทสุวรรณ	/	/	/
4. นายจ่านงค์ แรกพินิจ	/	/	/
5. นายประทีป อินแสง	/	/	/

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ทรงคุณวุฒิชุดที่ 2 (20 ท่าน)

รายชื่อ	ความคิดเห็นต่อรูปแบบของกระบวนการสร้าง เครือข่ายการเรียนรู้		
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	
	27 มี.ย. 40	20 ส.ค. 40	22 ส.ค. 40
1. ศาสตราจารย์ ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง	/	/	/
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตรกร ตั้งเกษมสุข	/	/	/
3. ผู้ใหญ่วินุทธ์ เข็มเฉลิม	/	-	/
4. นางสาวสิริมาศ วัฒนะโชติ	/	-	/
5. นายเรวัต กระบวนรัตน์	/	-	/
6. นายวิศิษฐ์ ชูวงษ์	/	-	/
7. นายอภิรมย์ เลี้ยงชีพเสริมสุข	/	-	/
8. นางเบญจมาศ ศิริภัทร	/	-	/
9. นายพิทยา ว่องกุล	/	-	/
10. นายอรรถพร วงศ์วิชัย	/	-	/
11. นายเกษม แยมศิริ	-	-	/
12. นายพิสิฐ นาครำไพ	-	/	-
13. นายทรงจิต พูนลาก	-	/	-
14. นายวิจิต ชีธีญ	-	/	-
15. นางเพ็ญจิต โยสีดา	/	/	-
16. นางสาววันทนี ม่วงบุญ	/	/	-
17. นางสาวสุนีย์ พิเศษฐกิจ	/	/	-
18. นางเรณู โกศินานนท์	-	/	-
19. นางสาวภา ไพทยวัฒน์	-	/	-
20. นางไพเราะ มีบางยาง	-	/	-

/ หมายถึง การเข้าร่วมสัมมนาของสมาชิกเครือข่ายการดำเนินงานภูมิปัญญาไทยที่สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติจัดขึ้น และเห็นด้วยที่ให้มีการส่งเสริมกระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน